

[Formanden.]

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om mødrehjælpsinstitutioner.

Mødet hævet kl. 14⁵⁶.

99. møde.

Torsdag den 3. maj kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidigt løntillæg m. v. til statens tjenestemænd m. fl.

I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger.

Medlem af folketinget Paabøl har meddelt mig, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om byggeri med offentlig støtte.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om midlertidigt løntillæg m. v. til statens tjenestemænd m. fl. Forslaget går ud på forlængelse med visse ændringer af lov nr. 186 af 11. juni 1954 om midlertidigt løntillæg m. v., der udløb den 31. marts d. 4.

Som det vil være de ærede medlemmer bekendt, har jeg ført forhandlinger med tjenestemændenes 3 centralorganisationer og Danmarks Lærerforening om tjenestemændenes lønordning for tiden efter 1. april d. å. Ved disse forhandlinger lykkedes det mig ikke at nå til enighed med samtlige organisationer om lønvilkårene for finansårene 1956—57 og 1957—58. Tjenestemændenes centralorganisation II og Danske Statsemployed Samråd har således ikke ment at kunne tiltræde det endelige forslag til en lønordning, der under forhandlingerne blev fremsat fra min side, og som nu har fundet udtryk i det foreliggende lovforslag, medens dette har fået tilslutning fra tjenestemændenes centralorganisation I og Danmarks Lærerforening.

Lovforslagets § 1 indeholder bestemmelser om det midlertidige løntillæg. Der har siden 1. januar 1948 været ydet statstjenestemændene et midlertidigt løntillæg, der har haft det formål i et vist omfang at regulere den siden ikrafttrædelsen af tjenestemandsløven af 6. juni 1946 stedfundne forskydning i forholdet mellem den gennemsnitlige timefortjeneste for faglærte og ufaglærte arbejdere i det private erhverv og de for tjenestemandsansatte arbejdere gældende lønninger.

Det midlertidige løntillæg har siden 1. april 1955 været ydet med 14 portioner à 3 pct. af tjenestemandens pensionsgivende lønning. For pensionsgivende lønninger mellem 1 500 og 6 000 kr. har portionerne dog været fastsat noget højere. De siden 1. april 1953 ydede 9 portioner udbetales således med 132 kr. for lønintervallet 1 500—2 999 kr., med 144 kr. for intervallet 3 000—4 499 kr. og for pensionsgivende lønninger på 4 500 kr. og derover med minst 162 kr. De pr. 1. april 1954 og 1. april 1955 tilkomne 5 portioner midlertidigt løntillæg udbetales efter en noget ændret skala, nemlig med portioner på 132 kr. for lønintervallet 1 500—2 899 kr., 144 kr. for lønninger mellem 2 900 og 4 499 kr., 168 kr. for lønintervallet 4 500—5 599 kr. og 180 kr. for intervallet 5 600—5 999 kr.

Under hensyn til den stedfundne lønudvikling indenfor det private erhverv, herunder særlig de i indeværende forår gennemførte lønforbedringer for privatindustriens arbejdere, stilles der forslag om, at det midlertidige løntillæg forhøjes med 2

[Finansministeren.]

portioner i finansåret 1956—57 og med yderligere 1 portion i finansåret 1957—58.

Medens de siden 1. april 1953 ydede 9 portioner fortsat beregnes på det hidtidige grundlag, foreslås der visse ændringer i skalaen for såvel de pr. 1. april 1956 og 1. april 1957 nytilkommende portioner som de 5 sidste portioner, der blev bevilget ved loven af 11. juni 1954.

Den ændrede skala bevirker, at portionernes størrelse for pensionsgivende lønninger mellem 3 900 og 4 499 kr. forhøjes fra 144 kr. til 156 kr. I lønintervallet 4 500—5 599 kr. forhøjes portionerne fra 168 kr. til 180 kr., i intervallet 5 600—5 999 kr. fra 180 kr. til 192 kr. og i intervallet 6 000—6 399 kr. fra 3 pct. til 192 kr. For pensionsgivende lønninger på 6 400 kr. og derover udgør portionerne som hidtil 3 pct. af den pensionsgivende lønning.

Det midlertidige løntillæg foreslås iøvrigt ydet efter samme regler som hidtil, hvoraf bl. a. følger, at tillægget ydes med det fulde beløb til ugifte tjenestemænd over 30 år. For at hidføre en særlig lønforbedring for ikke-forsørgere mellem 25 og 30 år stilles der forslag om, at der til sådanne ikke-forsørgere sker udbetaling med de for forsørgere foreslåede satser af 7 portioner i finansåret 1956—57 og 8 portioner i finansåret 1957—58; de øvrige 9 midlertidige portioner udbetales de pågældende efter de hidtidige regler, d. v. s. med to trediedele af satsen for forsørgere. Forsåvidt angår beregningen af tillægget til samgifte tjenestemænd, har den lavestlønnede ægtefælle hidtil oppebåret 9 portioner med to trediedele og de sidst tilkomne 5 portioner med samme beløb som forsørgere, dog kun forsåvidt pågældende tjenestemand er over 25 år. Det foreslås nu, at de pr. 1. april 1956 og 1. april 1957 tilkommende nye portioner — ialt 3 — også ydes med de for forsørgere gældende beløb til lavestlønnede samgifte tjenestemænd over 25 år.

For pensionisternes vedkommende har jeg — bl. a. under hensyn til pensionernes størrelse — ikke fundet anledning til at foreslå nogen ændring i det hidtidige princip, hvorefter pensionisterne oppebærer det midlertidige løntillæg med 70 pct. Jeg skal i denne forbindelse henvise til, at den daværende formand for folketingets løn-

ningsudvalg, det konservative medlem hr. Karl Olsen, i sin ordførertale ved 2. behandling i tinget den 25. maj 1954 af lovforslaget om midlertidigt løntillæg til statens tjenestemænd bl. a. udtalte følgende, jfr. folketingets forhandlinger 1953—54, sp. 5767:

„Vedrørende spørgsmålet om beregningen af det midlertidige løntillæg til pensionister er der rettet en henvendelse til udvalget fra statspensionistforeningen af 1950 i anledning af den i lovforslaget indeholdte bestemmelse om, at det midlertidige tillæg som hidtil skal udbetales med 70 pct. til pensionister. Da man imidlertid står umiddelbart for at begynde arbejdet i lønningskommissionen, vil det være naturligt, at man i forbindelse med behandlingen af de almindelige lønningsmæssige spørgsmål også der overvejer spørgsmålet om det rette forhold mellem den samlede løn og den samlede pension. Der har derfor i udvalget været enighed om, at det af statspensionistforeningen fremdragne spørgsmål bør overvejes i forbindelse med en almindelig lønningsrevision.“

Jeg er enig i denne udtalelse fra lønningsudvalgets daværende formand, og jeg finder ikke, at der i de forløbne 2 år er sket en sådan forskydning i forholdet mellem lønninger og pensioner, at man bør foregribe overvejselsen af dette spørgsmål i lønningskommissionen ved på nuværende tidspunkt at foretage en principiel ændring af det hidtidige beregningsgrundlag for det midlertidige løntillæg til pensionisterne.

I konsekvens af den foreslåede forhøjelse af tjenestemændenes midlertidige løntillæg foreslås de i tjenestemandslovens § 97, stk. 2, omhandlede honorarer, der reguleres på grundlag af antallet af reguleringstillægsportioner, forhøjet med 2 portioner à 3 pct. til 39 pct. for finansåret 1956—57 og med yderligere 1 portion til 42 pct. for finansåret 1957—58. Samme midlertidige tillæg foreslås ydet til statsrevisorernes lønninger.

Der har endvidere siden 1. april 1952 været ydet statstjenestemændene m. fl. et særligt tillæg til imødegåelse af en siden 1946 stedfunden lønnivellerings for de mellemste og højeste lønklasser. Det særlige tillæg har i finansåret 1955—56 udgjort forskellen mellem 11 ordinære reguleringstillægsportioner og et tilsvarende antal por-

[Finansministeren.]

tioner beregnet pr. portion som 3 pct. af den pensionsgivende lønning; for pensionsgivende lønninger under 6000 kr. er 2 af de 11 portioner dog beregnet som forskellen mellem en ordinær reguleringstillægsportion og et beløb svarende til de pr. 1. april 1954 nytilkomne portioner midlertidigt løntillæg (132—180 kr. pr. portion).

Der stilles nu forslag om, at antallet af omregnede portioner forhøjes til 13 for finansåret 1956—57 og til 14 for finansåret 1957—58. Samtidig foreslås det, at såvel de ved loven af 11. juni 1954 bevilgede 2 portioner som de pr. 1. april 1956 og 1. april 1957 nytilkommende portioner beregnes som forskellen mellem en ordinær reguleringstillægsportion og et beløb svarende til de pr. 1. april 1956 nytilkommende portioner midlertidigt løntillæg. De øvrige 9 portioner særligt tillæg beregnes som hidtil på ren procentbasis.

Der vil herefter pr. 1. april 1956 blive udbetalt tjenestemændene 27 ordinære reguleringstillægsportioner og 13 omregnede. Da tjenestemandsløven af 1946 trådte i kraft, udgjorde antallet af reguleringstillægsportioner 20.

Medens ugifte tjenestemænd over 30 år hidtil har oppebåret det særlige tillæg med beløb svarende til forskellen mellem de for forsørgere gældende portioner og den ordinære reguleringstillægsportion for ikke-forsørgere ($\frac{2}{3}$), er tillægget til ugifte tjenestemænd under 30 år ydet med $\frac{2}{3}$ af forsørgerportionerne. Med henblik på en ekstraordinær forbedring af lønningerne for ugifte mellem 25 og 30 år stilles der nu forslag om, at der for disse tjenestemænd fra 1. april 1956 sker omregning af 4 af de 13 portioner særligt tillæg, således at disse 4 portioner beregnes på samme grundlag som det særlige tillæg til ugifte over 30 år. Den pr. 1. april 1957 nytilkommende portion foreslås omregnet på samme grundlag.

Endvidere foreslås der en væsentlig lønforbedring for den lavestlønnede samgifte tjenestemand over 25 år, idet samtlige por-

tioner særligt tillæg fremtidig foreslås ydet som forskellen mellem halvt ordinært reguleringstillæg og de for forsørgere gældende tillæg, således at alle portioner omregnes på grundlag af den nye skala for det midlertidige løntillæg. Dette forslag betyder, at lavestlønnede samgifte tjenestemænd over 25 år fremtidig vil få udbetalt det særlige tillæg med et beløb, der overstiger det særlige tillæg til ugifte tjenestemænd med tilsvarende pensionsgivende lønning. Denne omstændighed vil i visse tilfælde — nemlig når tjenestemanden er mellem 25 og 30 år — kunne medføre, at en sådan samgift tjenestemandes samlede lønning bliver større end en tilsvarende ugift tjenestemandes. Da dette må anses for mindre rimeligt, er der i lovforslaget indføjet en bestemmelse, hvorefter en sådan eventuel lønforskel udlignes ved nedsættelse af den samgifte tjenestemandes særlige tillæg.

For pensionisternes vedkommende foreslås det særlige tillæg som hidtil ydet efter samme regler som for tjenestemænd.

De samlede merudgifter ved gennemførelsen af nærværende lovforslag vil for finansåret 1956—57 andrage ca. 51 mill. kr. og for finansåret 1957—58 ca. 74 mill. kr.

Jeg vil til slut gerne bemærke, at det foreliggende lovforslag ikke tilsigter at løse ligelønsproblemet, som må underkastes en grundig overvejelse i lønningskommissionen, men jeg vil understrege, at lovforslaget — som jeg nærmere har redegjort for — betyder en fortsættelse af den linie, der tidligere er lagt med henblik på en særlig forbedring af lønnen for ugifte og samgifte over 25 år. Medens tjenestemandsløven af 1946 således kun hjemlede reguleringstillæg til ugifte og lavestlønnede samgifte med henholdsvis $\frac{2}{3}$ og halvdelen af satserne for forsørgere, vil gennemførelsen af det foreliggende lovforslag betyde, at der som følge af den stadig gunstigere beregning af såvel det midlertidige løntillæg som det særlige tillæg til ugifte og samgifte over 25 år sker en væsentlig tilnærmelse af disse lønninger til forsørgerlønningerne i forhold til de løn-

[Finansministeren.]

ninger, der ville kunne ydes, såfremt de nævnte tillæg blev beregnet efter samme princip, som i tjenestemandsløven er fastsat for det ordinære reguleringstillæg.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Boligministeren (Kjærbo): Jeg tillader mig herved for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger.

Som det vil være i erindring, blev der under folketingets forhandlinger om loven om statsgaranti for renten af husmandskreditforeningernes kortfristede 6 pct. kasseobligationer rejst spørgsmål om en forhøjelse af lånegrænserne for de to husmandskreditforeninger. Under et samråd med det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af det pågældende forslag gav jeg tilsagn om senest i næste samling at ville fremsætte lovforslag herom.

Det er imidlertid lykkedes allerede nu at afslutte arbejdet med sagen og de nødvendige forhandlinger med de interesserede kreditforeninger.

Der kan efter de foreliggende oplysninger næppe være tvivl om, at en forhøjelse af lånegrænserne vil være rimelig og retfærdig overfor husmandskreditforeningerne og bidrage til en forbedring af lånemulighederne for den kreds af befolkningen, der særlig føler sig knyttet til disse foreninger.

De øvrige kreditforeninger har foretaget en forhøjelse af deres udlånsniveau, siden der i 1952 blev indført en automatisk regulering af husmandskreditforeningernes grænser. Denne forhøjelse vil husmandskreditforeningerne ikke kunne følge op med de nugældende grænser. Dertil kommer for landbrugsejendommenes vedkommende, at de hidtidige forhøjelser af lånegrænsen er foretaget på basis af en pristalsregulering, der ikke tager tilstrækkeligt hensyn til, at den økonomiske og tekniske udvikling har bragt husmandsbrugene op i et niveau, der ligger en hel del højere end det, der følger af en simpel pristalsregulering af de oprindelige grænser. Ud fra disse betragtninger foreslås det, at lånegrænsen for landbrugsejendomme forhøjes fra de nugældende 19 600 kr. til 25 000 kr., medens grænsen

for de jordløse huse forhøjes samtidig fra de nugældende 15 500 kr. til 18 000 kr.

Under boligministeriets behandling af sagen er der fremsat ønske om et par andre ændringer i kreditforeningsloven.

Københavns Kreditforening, hvis låneområde historisk har fulgt det storkøbenhavnske område, ønsker lovhjælp for, at man fremtidig følger byudviklingsområdet for Københavnseggen i lovgivningsmæssig henseende. Dette vil medføre, at foreningens område udvides med Hørsholm, Birkerød og Farum kommuner i Frederiksborg amtsrådsreds. Eventuelle senere udvidelser af byudviklingsområdet vil automatisk bringe en yderligere udvidelse af foreningens udlånsområde. Boligministeriet har fundet det rimeligt at imødekomme denne anmodning.

Det samme gælder en anmodning fra Kreditforeningen af industrielle Ejendomme om ophævelse af denne forenings maksimalgrænse for udlån, der i øjeblikket er på 1 mill. kr.

Handelsministeriet og justitsministeriet har begge tiltrådt forslaget om ophævelse, idet justitsministeriet dog som betingelse for godkendelsen foreslår en række statutændringer.

Idet jeg iøvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje folketings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ekspropriation af visse arealer m. v. til brug ved forsøgsvirk-somhed i forbindelse med den fredelige udnyttelse af atomenergien.

Valgt blev: *Aage Knudsen, Victor Gram, Heising, Erhard Jakobsen, Evald Kristensen, Holger Larsen, Mørk, Lars M. Olsen, Jørgen Gram, Marius Buhl, Damsgaard, Karlskov Jensen, Helga Pedersen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Ninn-Hansen, Thestrup og Rager.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om yderligere forlæn-